

Pressmeddelande – Gyllene Bjällran 2025

Erik Glaad och Jonathan Leman på Tidskriften Expo tilldelas Gyllene Bjällran för årets bästa verifiering för deras avslöjande om att en anhörig till en svensk minister var en aktiv medlem i en högerextrem våldsbejakande organisation.

Juryns motivering lyder som följer:

"För en modig granskning som genom noggrant nystande med hjälp av OSINT-metoder riktade hela Sveriges strålkastare mot en illa upplyst nätmiljö, hur unga män radikaliseras där, och hur den våldsbejakande högerextremismen oupptäckt krupit sig nära makten."

- Vi fick in ett antal mycket bra nomineringar till priset, säger juryns ordförande Mathias Cederholm. Men juryn var i år 100 procent överens om vilka som genomfört den bästa verifieringen.

Expo har under många år följt och dokumenterat den svenska högerextrema miljön. Granskningen som nu belönas började som en del av deras dagliga bevakning.

I början av sommaren började redaktionen ana vidden av vad de hade framför sig.

- Då fick vi lov att ställa om från att arbeta långsiktigt till att göra en mer intensiv granskning. Det handlade om att verifiera och gräva djupare för att få fler svar, säger Erik Glaad

Arbetet präglades av minutiös kontroll.

- Vi visste att granskningen skulle bli kraftigt ifrågasatt och att många skulle vilja skjuta ner den, så vi behövde samla väldigt många bevis. Det blev en vild jakt på verifieringspunkter för att kunna veta bortom allt rimligt tvivel att det var rätt person, säger han.

Jonathan Leman beskriver hur deras samarbete fungerade i den avgörande fasen.

- Genom att undersöka uppgifter i chattrådar och detaljer i delade bilder, som ofta var maskade, kunde vi säkra exempel efter exempel som styrkte att den hängivne aktivisten faktiskt var nära anhörig till ministern. Vår publicering belyste den säkerhetsrisk detta utgör, säger han.

Juryen har också beslutat att ge ett hedersomnämning till SVT/UR:s program **Lilla Aktuellt** "Hur vet jag om det stämmer?". Juryns motivering:

"För ett nyskapande pedagogiskt arbete med verifiering och faktagranskning. Lilla Aktuellt lyckas på ett genomtänkt och tillgängligt sätt engagera en ung publik i källkritikens och sanningssökandets kärna."

Redaktionen försöker göra källkritiken till ett spännande detektivarbete. De hittar verktyg efter behov, beroende på vad de undersöker.

- Det kan handla om allt från AI-verktyg till att handgripligen undersöka det som är föremål för rykten. Nyligen har vi tittat inuti bindor som sagts innehålla mögel. Att köpa en binda och klippa isär den är också en öppen källa, säger Nina Kartal som är reporter med fokus på verifiering.

Priserna delades ut under Fojo Verify Day som är en årlig konferens om fact-checking och verifiering. För första gången hölls konferensen i Stockholm som en del av Fojos kunskapsvecka 10-14 november.

Gyllene Bjällran är ett pris som delas ut årligen till journalister som utmärkt sig inom digital granskande journalistik. Priset delas ut av Medieinstitutet Fojo. Juryn för årets pris har varit Mathias Cederholm (ordförande), My Vingren, Jonathan Lundberg, Annika Hamrud och Andreas Önnersfors.

<https://fojo.se/verify/gyllene-bjallran/>

<https://fojo.se/vi-vill-ge-barn-verktyg-att-sjalva-ta-reda-pa-vad-som-stammer/>

<https://fojo.se/det-har-visar-att-langsiktiga-granskningar-lonar-sig/>